

>>> NIEUWSBRIEF <<<

KVN

Kerngroep Vakinhoud Natuurbrandbestrijding

ONDERWIJSCONTENT VOOR NATUURBRANDBESTRIJDING**IN DEZE
EDITIE**

- KVN leden aan het woord
- Eenduidige aanpak natuurbrandbestrijding
- Vertaalslag naar praktijk
- Borging ontwikkelproces
- KVN Resultaten 2024
- Handboek Natuurbrandbestrijding

>>> **INLEIDING**

Dit is de tweede nieuwsbrief van de Kerngroep Vakinhoud Natuurbrandbestrijding (KVN). Wij brengen namens het Landelijk Netwerk Natuurbranden (LNN) met het NIPV het vakgebied natuurbrandbestrijding in kaart, met als doel de kennis en vakbekwaamheid over natuurbrandbestrijding landelijk te standaardiseren en uniformeren. Dat is nodig om als veiligheidsregio's bij natuurbranden effectief samen te werken en dezelfde taal te spreken. Als vakspecialisten streven we ernaar om dit doel te bereiken. Daarnaast ervaren wij als KVN dat we in dit project erg veel van elkaar leren door kennis en ervaringen met elkaar te delen.

Via deze nieuwsbrief worden jullie door ons periodiek op de hoogte gebracht over de recente ontwikkelingen, onze voortgang en belangrijke inzichten op het gebied van onderwijscontent voor natuurbrandbestrijding.

»»» NAAR ÉÉN STANDAARD

De landelijke Kerngroep Vakinhoud Natuurbrandbestrijding (KVN) heeft de opdracht om één taal en één uniforme aanpak voor natuurbranden te ontwikkelen. Hun missie is gericht op een duidelijke en eenduidige beschrijving van het vakgebied en het vakmanschap rondom natuurbrandbestrijding. KVN heeft inmiddels de belangrijkste (inter)nationale standaardwerken op dit gebied gecategoriseerd en werkt aan een themahandboek. Dit handboek bevat essentiële onderwerpen die de Nederlandse brandweer moet beheersen om natuurbranden veilig en effectief te bestrijden. De volgende stap voor KVN is om vast te stellen welke kennis en vaardigheden de brandweer per functie moet hebben bij natuurbrandbestrijding. Wat motiveert deze experts om hun kennis zo systematisch te delen, te inventariseren en vast te leggen? En welke invloed verwachten ze dat hun werk zal hebben op het vakmanschap van de brandweer? Dit artikel biedt een kijkje in de drijfveren en werkwijze van KVN, en werpt ook een blik op de nabije toekomst van dit ontwikkelproject.

KVN-LEDEN

In deze editie komen de KVV leden zelf aan het woord en delen ze met ons hun inzichten en ervaringen.

Foto KVN, op de achtergrond van links naar rechts: Bas Peters, Mark Rijkers, Robin Breeuwer, Adriaan ter Huurne, Richard Vergouwen, Jelmer Dam, Marcel Geluk, Rijk Hofman. Voorgrond van links naar rechts: Martin van den Hoek, Edward Huizer. Niet op deze foto: Jacco Krol.

»»» UNIFORMITEIT

Natuurbrandbeheersing krijgt niet alleen binnen de veiligheidsregio's, maar ook maatschappelijk steeds meer aandacht. Recent onderzoek laat zien dat het risico op onbeheersbare natuurbranden toeneemt, waarbij klimaatverandering een belangrijke rol speelt. Ook in ons eigen land hebben we inmiddels de nodige ervaring met grote natuurbranden, die vaak alleen bovenregionaal aangepakt kunnen worden. Uit deze incidenten leren we dat de interregionale samenwerking verbeterd kan worden. "We moeten dezelfde taal spreken, en dit project moet daarbij helpen," zegt Bas Peeters, KVN-lid namens Limburg-Noord. Martin van den Hoek, die namens de VNOG deelneemt aan de KVN, voegt hieraan toe: "van manschap tot HOVD moeten we dezelfde taal spreken en ons daar ook aan houden."

DEZELFDE TAAL

»»» FEITEN, GEEN MENINGEN

Een taal heeft regels - de grammatica - die samen het kader vormen voor de gebruikers van die taal. Op vergelijkbare wijze heeft de brandweer een gezamenlijke vakinhoud met bijbehorende 'regels' nodig, zowel voor regionaal als bovenregionaal optreden. KVN-lid Richard Vergouwen uit Hollands-Midden licht dit toe: "Als je tien verschillende brandweermensen vraagt hoe je het beste een natuurbrand kunt bestrijden, krijg je tien verschillende antwoorden. Hoewel verschillende meningen waardevol zijn, kun je geen vakgebied op meningen baseren. Als KVN streven we er daarom naar om op basis van gevalideerde kennis en inzichten een verantwoord beeld van het vakgebied te schetsen," zegt Vergouwen. Het gaat dus om feiten, niet om meningen, zodat er een uniforme basis ontstaat voor het vakmanschap en de praktijk van natuurbrandbestrijding.

MIJN GELIJK

"Hoewel meningen waardevol zijn, kun je geen vakgebied op meningen baseren. Wij bouwen op feiten om een uniforme basis te creëren voor natuurbrandbestrijding."

Richard Vergouwen.

»»» INTERNATIONALE ORIËNTATIE

De leden van de KVN streven niet alleen naar uniformiteit en een goed gefundeerde, internationaal erkende kennisbasis binnen hun vakgebied, maar worden vooral gedreven door hun passie om bij te dragen aan het vakmanschap dat essentieel is voor natuurbrandbestrijding. Ze verzamelen, classificeren en valideren alle vakinhoud met één doel voor ogen: ervoor zorgen dat brandweermensen in elke veiligheidsregio minimaal het benodigde vakmanschap bezitten om een natuurbrand veilig, effectief en efficiënt te bestrijden. "Brandweermensen onderschatten soms de ernst en complexiteit van natuurbranden. De onderwijsmaterialen die wij ontwikkelen, bieden collega's de nodige handelingsperspectieven om een natuurbrand succesvol te bestrijden," zegt Mark Rijkers. Hij is KVN-lid, Teamleider Handcrew Zuid-Nederland, en in Brabant-Noord verantwoordelijk voor de vakbekwaamheid van specialistische brandweerfuncties.

De vertaalslag van vakinhoud naar vakmanschap betekent in elk vakgebied de overgang van theorie naar praktijk. Natuurbrandbestrijding is slechts één van de disciplines die brandweermensen onder de knie moeten krijgen. Met de beperkte tijd en drukke agenda's van brandweermensen is het vrijwel onmogelijk om alle theoretische kennis continu bij te houden. Onderzoek toont bovendien aan dat onder tijdsdruk maar een klein deel van die theorie direct toepasbaar is. Stress beïnvloedt ons geheugen en andere cognitieve functies, en theoretische kennis werkt alleen als deze op het juiste moment kan worden gecombineerd met inzicht en vaardigheden.

"Het vinden van een goede balans tussen theoretische kennis en praktische toepasbaarheid is cruciaal," legt Ter Huurne uit, en benadrukt dat dit misschien wel de grootste uitdaging is voor de KVN. Volgens hem vergt het veel overleg en afstemming om een effectieve middenweg te vinden. KVN pakt dit probleem aan door voortdurend in gesprek te blijven met verschillende betrokkenen en experts. Ter Huurne: "We streven naar een gezonde mix van theorie en praktijk voor alle brandweerfuncties. Ons doel is om realistisch te bepalen wat nodig is om zowel vakbekwaam te worden als te blijven op het gebied van natuurbrandbestrijding."

UITDAGING

"Een gezonde mix van theorie en praktijk is essentieel om brandweermensen vakbekwaam te maken én te houden."

Adriaan ter Huurne

BORGING ONTWIKKELPROCES

De KVN-leden zijn erg tevreden met de inzet die het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) levert voor de begeleiding van dit bijzondere project. Edward Huizer en Rijk Hofman begeleiden het project namens het NIPV, waarbij Edward verantwoordelijk is voor de inhoud en het proces en Rijk voor het onderwijskundige aspect. Het Ontwikkelfonds Brandweer vertegenwoordigt de 25 veiligheidsregio's als opdrachtgever, terwijl het Landelijk Netwerk Natuurbranden (LNN) fungeert als klankbordgroep. Edward benadrukt dat elk KVN-lid met het mandaat van het LNN aan het project meewerkt en dat het vooraf afgestemde ontwikkelproces met het LNN zorgt voor gevalideerde resultaten. Dit proces omvat het inventariseren, rubriceren, classificeren en valideren van alle beschikbare onderwijsinhoud over natuurbrandbestrijding.

"Na de vierde stap hebben we een overzicht, of matrix, van gevalideerde bronnen met relevante onderwijsinhoud per brandweerfunctie. Deze matrix geeft aan welke (sub)thema's per functie aan bod moeten komen, of het thema basis, basis+ of een specialisme betreft, en welke gevalideerde bronnen voor dat thema beschikbaar zijn," legt Huizer uit.

KVN zal de functiematrix Onderwijscontent Natuurbrandbestrijding, inclusief toelichting, en het eerder genoemde themahandboek uiterlijk in december 2024 aan de stuurgroep van het Ontwikkelfonds Brandweer opleveren. Voordat dit gebeurt, zullen beide documenten ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Landelijk Netwerk Natuurbranden (LNN). Hofman benadrukt: "Op deze manier kan de stuurgroep van het ontwikkelfonds erop vertrouwen dat deze producten breed worden gedragen door het werkveld. Dit zorgt niet alleen voor duidelijkheid, maar biedt ook richting aan het verdere ontwikkelproces van de onderwijsproducten voor natuurbrandbestrijding per brandweerfunctie."

PROCES

"Het zorgvuldig afgestemde ontwikkelproces met het LNN geeft ons gevalideerde resultaten en biedt een solide basis voor de ontwikkeling van onderwijsinhoud per brandweerfunctie."

Edward Huizer

HANDBOEK NATUURBRANDBESTRIJDING

KVN heeft het mandaat van de LNN om in 2025 samen met het NIPV een handboek Natuurbrandbestrijding samen te stellen. Dit handboek beschrijft functie-overstijgend alle voor Nederland relevante onderwijscontent, als resultaat van het werk van KVN in 2024. Bij de ontwikkeling van functiegerichte onderwijsproducten kunnen vakspecialisten en onderwijskundigen teruggrijpen op deze onderlegger. Nu gebeurt het nog te vaak dat bij discussies over de vakinhoud de over diverse leergangen versnipperde les- en leerstof het laatste woord heeft. Straks biedt één handboek voldoende houvast om koers te houden. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt eerst het handboek aangepast en vervolgens de daarop gebaseerde onderwijsproducten. KVN volgt hiermee de aanpak die eerder is gevolgd bij de ontwikkeling van de basisprincipes van brandbestrijding, met als resultaat het Handboek Gebouwbrandbestrijding.

Om het handboek te kunnen gaan ontwikkelen, zijn er twee dingen nodig: toestemming van het LNN om de opdracht aan KVN een jaar te verlengen én financiering van de ontwikkelkosten door het ontwikkelfonds brandweer. Eind dit jaar is hierover meer duidelijkheid.

WAARDEVOLLE INVESTERING IN TIJD EN ENERGIE

6

Een groot project zoals dit doe je er niet zomaar even bij, zo benadrukken de KVN-leden. Ondanks goede afspraken met de eigen werkgever over deze investering in werktijd, is het niet altijd even gemakkelijk om het project te combineren met de andere werkzaamheden. Er gaat wel eens wat eigen vrije tijd in zitten en dat zet de privé-werkbalans onder druk. De motivatie om bij te dragen aan de landelijke doelstellingen van het project vergoedt echter veel. "Ons project wordt door veel collega's nu al met interesse gevolgd. Zij kijken uit naar de landelijke producten die we gaan opleveren", zegt Rijkers.

Hij laat zich evenals de andere KVN-leden inspireren door de bijdrage die hij via dit project aan het vakmanschap van zijn collega's kan leveren. En dat is een mooie motivatie voor een onderwijsproject bij de brandweer. Het project is hiermee nu al, wat KVN betreft, een waardevolle investering in tijd en energie.

MEE DOEN!

"De bijdrage die we via dit project leveren aan het vakmanschap van onze collega's, maakt alle inspanningen meer dan de moeite waard."

Mark Rijkers

VOLG ONS

Met deze nieuwsbrief houden we je op de hoogte van de voortgang van het project Natuurbrandbestrijding. De komende maanden blijven we hard werken aan de ontwikkeling van de functiematrix en het themahandboek, en we kijken met vertrouwen naar vervolgstappen, waaronder het beoogde Handboek Natuurbrandbestrijding. Dankzij de inzet van de KVN, het NIPV, en alle betrokken partijen, zetten we grote stappen richting een uniforme en effectieve aanpak van natuurbrandbestrijding in Nederland. We waarderen de voortdurende steun vanuit het werkveld en blijven in dialoog om samen een sterke basis te leggen voor natuurbrandbestrijding in Nederland.

Blijf ons volgen voor updates en verdere ontwikkelingen!

Over KVN

KVN staat voor Kerngroep Vakinhoud Natuurbrandbestrijding. De KVN is ingesteld door het Landelijk Netwerk Natuurbranden van Brandweer Nederland met als doel om samen met het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) landelijk gedragen en gevalideerde onderwijscontent over natuurbrandbestrijding te ontwikkelen. Elk van de districten heeft een vertegenwoordiger in de KVN. De KVN is met zorg samengesteld. De leden zijn vakspecialisten met aantoonbare kennis en ervaring op hun vakgebied, staan open voor innovaties, zijn gemotiveerd om het brandweeronderwijs te verbeteren en werken graag in teamverband. Van hun werkgever krijgen ze de gelegenheid om hun bijdrage aan de KVN in werktijd te leveren. Namens het NIPV levert het Centrum voor Opleiding en Vorming Brandweer een projectmatige vakinhoudelijke en onderwijskundige bijdrage aan de KVN. Het NIPV is verantwoordelijk voor de landelijke onderwijsproducten over natuurbrandbestrijding, met het Ontwikkelfonds Brandweer als opdrachtgever namens de veiligheidsregio's.